

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sacerdotale Ad consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ
aliarumque ecclesiarum ex Apostolic[a]e bibliothec[a]e ac
Sanctorum Patrum iurium sanctionibus, &
ecclesiasticorum doctorum scriptis ...**

Venetiis, 1579

Ordo baptizandi fœminam secundum eosdem. c. 11.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40307

Ordo baptizandi masculinum

mate. In nomine pa-
Et misceat cum manu. Deinde interroget p[ro]p[ri]et[er] nomen in-
fantis: et dicat. **M.** Credis in deū patrem omnipotentem, crea-
torem celi et terre? **R.** Credo. **Sacerdos** interroget. Credis et
in Iesum Christum filium eius unicum, dñm nostrum, natū et
passum? **R.** Credo. **Sacerdos** interroget. Credis et in spiritū
sanctū: sanctā ecclesiā catholicā: sanctorū cōbōnē: remissionē
peccatorum: carnis resurrectionē: et vitam eternā? **R.** Cre-
do. **Interroget** sacerdos nomē infantis: et dicat. Famule dei
M. vis baptizari? **R.** Volo. **Tūc** baptizet eū sacerdos i nomi-
ne sancte Trinitatis sub trina inuentione: vel sub conuentione
nē patrie vel loci, infundat aquā sup[er] caput eius dicens. Ego te
baptizo in nomine pa-
Postea facit sacerdos cruce[m] in capite eius in vertice de facto
chrismate cum pollice: et dicit hanc orationem. **Oramus.** **O.**

Quus omnipotens, pater dñi nostri Iesu Christi, qui te re-
generauit ex aqua et Spiritu sancto, qui que dedit tibi re-
missionem omnium peccatorum, ipse te linat chrismate salu-
tis in vitam eternam. **D**ay tibi. **R.** Et cum spiritu tuo.

Postea sacerdos ponat iunctam caput infantis: et dicat.
Alcipe vestem candidam et immaculatā: quam perferas si-
ne macula ante tribunal dñi nostri Iesu Christi: vt beas
vitam eternam et viuas in secula seculorum. **R.** Amē. **P**ostea
tradat candēlam accensam in manu pueri, vel parui, dicens.
M. Accipe lampadem irreprensibilem: custodi baptismum
tuum: vt cū venerit dñs ad nuptias, possis ei occurrere vna cū
oib[us] sanctis suis in aula celesti: vt beas vitā eternā. et viuas in
secula seculorum. **R.** Amē. **Deinde** dicat ad altare. **Euā. S. Job.**
In principio erat. fo. 88. **P**ostea dicat sacerdos. **V**ade i pace:

Ordo ad puellam cathecumenam faciendam. Ca. 11.

Qu[m] venerit infantula a[n]nua[m] ecclesie, interroga-
re nomē eius: et dicat hęc verba. **S**iquis cathecumenus
est, secedat. **S**iquis cathecumenus est **M**adegus vel he-
reticus, secedat. **S**iquis cathecumenus est **S**abellia-
nus vel hereticus aut iudeus, secedat. **I**nterroga nomē: et dic
Maria. **v**e. **M** qd desiderat? **R** hęc. **F**idem. **S**acerdos in-
terroga. **F**ides qd tibi p[ro]stat? **R** hęc. **V**itā eternā. **I**nterrogat

gat sacerdos. Quis tibi daturus est eam? **R**espondet. Deus pater et dñs Iesus Christus cum sancto spiritu. **D**einde insulficitur in faciem eius ter in modum crucis, et dicit. **E**xorcismus.

T Adpero tibi in nomine spūs in nomine pa * tris, et fi * lij, et spūs * sc̄i, et creas et recedas ab hoc plasmate Dei. **I**nterrogat sacerdos quod nomen vult ei imponere, et annūciat nomen, et dicit. **F**amula Dei. **Q**uid vis fieri? **R**ndct. Christiana. **I**nterrogat sacerdos. **A**breñcias satanę? **R**ndct. Abrenūcio. **S**acerdos. **E**t omnibus operibus eius? **R**ndct. Adrenūcio. **S**acerdos. **E**t oibus pompis eius? **R**ndct. Abrenūcio. **P**ostea dicit sacerdos hec verba. **E**t ista sit felix, in nomine pa * tris, et fi * lij, et spūs * sancti. **A**mē. **D**einde dicit sacerdos. **D**eus in adiutorium meum intende. **vt** lū. fo. 1. **G**loria pa. et. Kyrie ele. Chie ele. Kyrie ele. **D**ñs vobiscus. **O**remus. **v**ratio.

Quis nō, q nos ad unaginē suā plasmarē dicitur. **C**atechism⁹. **G**ignatus est, sic ait p moysen famulū suū nō anguraueris, nō me habebis, nō falsum testimoniū dixeris, honorē habebis pā, et mīri tuę, et diliges primū tuū sicut teip̄sū, et qd tibi nō vis fieri, alijs ne feceris, ista sūt pcepta dei, q̄ gētilē ppl̄z ad eccl̄iaz dei veniētēz vñsq̄qz oportet obseruare. **P**er Ch̄m. **R**. **A**mē. **S**acerdos signat ea i fronte et i pectore signa. **C**rucis dicitur.

Famula dei accipe signum crucis tam in frontē, et in corde. **S**ume fidē celestē: talis esto moribus, vt tēpluz dei tam esse possis: ingressaqz eccl̄iā dei, enāisse te laqueum mortis leta agnoscas, horrescas idola: respicias simulacra: colas Deū patrē omnipotētē: et Iesū Christū filiū eius, cū spū sc̄o, qui viuit et regnat in secula seculorū. **R**. **A**mē. **O**remus. **D**eo.

O Ep̄ecor te domine sancte, pater oipotens, eterne de⁹: vt huic famule tuę, q̄ seculi huius nocte vagat incerta, et dubia, viam veritatis, et agnitionis tuę iubeas demonstrari: quatenus referatis oculis cordis sui, te vñū deū patrē in filiū: et filiū in patrē recognoscat cū sc̄o spiritu, atque huius confessionis fructus et hic, et in futuro seculo percipere mereat. **P**er eūdem Christum dñm n̄m. **R**. **A**mē. **S**equitur exorcismus.

Exorcizo te oīs spūs insidie in nomine dei pa * tris oipotētis, et in nomine Iesu Christi filij eius iudicis n̄ri: vt discedas ab hoc plasmate dei, q̄ dñs n̄r ad tēplū sanctū suū vocare dignatus

tus

Ordo baptizandi puellam.

tus est: vt fiat templū Dei viuit: & Spūs scūs habitet in eam in nōie
Dei pa- tris omnipotentis: & in nōie Iesu Chri- sti filij eius: &
Spūs scī: qui filius venturus est in maiestate patris iudicare
vivos & mortuos. Seculum per ignē. Amen. **Oremus.** **Dio.**

O Deus, q̄ p̄dita reparas: & reparata cōseruas: de q̄ p̄p̄lo
gētilitatis cruxine euasō, & serpētis caractere delecto, si-
gnari hoiez nōis tui titulo p̄cepti: suscipe, q̄s hāc famulā tuā
atq; eā iter plebis tuę numerū cōmisce. p̄ Chri- stū. **Oremus.** **Dio.**

O Domine Deus celi & terrę, maris & diu- rorum elementorū crea-
tor: qui aspectu tuo illuminas vniuersam facies terrę: il-
lumina vultu tuum, super hanc famulā tuā. **M.** catechumenā,
quā hodierna die ad templū sanctum tuū v̄deare dignat⁹ es.
infunde in eam scientiā pietatis tuę: accipe hāc dñe, & aperet
ianuam iustitię tuę: & da illi misericordiā tuā: pietatisque mu-
nus largire: & per lauacrum regenerationis tuę perduc eā ad
gratiam spūalem: vt nobiscū pariter tibi Deo patri omipoten-
ti laudes & gratias referat. Induc eam dñe in viam veritatis:
doce eam iustificationes tuas: per dñm nostrum Iesum Chri-
stum filium tuum, qui tecum viuit &c. Amen. **Consignat eam in**

fronte dicens. **S**igno tibi frontem: vt suscipias crucē Dñi.

In auribus. **S**igno tibi aures: vt audias diuina p̄cepta.

In oculis. **S**igno tibi oculos: vt videas claritatē Dei.

In naribus. **S**igno tibi nares: vt odorē suauitatis scētias.

In ore. **S**igno tibi os: vt loquaris verba vite.

In pectore. **S**igno tibi pectus: vt credas in Deum.

In scapulis. **S**igno tibi scapulas: vt suscipias iugū fugiēti.

In toto corpore. **S**igno te totā in nōie pa- tris, & fi- lii, & spūs

scī: vt habeas vitā: & viuas in secula seclorū. Amen. **Oremus.** **Dio.**

O M̄ps sempiternus deus, p̄ Dñm nr̄m Iesum Chri-
stum, i espicere
signare super hanc famulam tuam. **M.** quā ad rudimēta
fidei vocare dignatus es: om̄i cecitatem cordis ab ea expelles:
dirumpes oēs laqueos satanę, quibus fuerat alligata. **Aperet**
dñe ianuā pietatis tuę: vt signo sapientię tuę imbuta omnium
cupiditatum fetoribus careat: & suauem odorem p̄ceptorū tuo-
rum leta in ecclesia tua sentiat: & p̄ficiat de die in diem: vt ido-
nea efficiat accedere ad gratiā baptismi tui, p̄cepta medicinā.
Per eū dē dñm nr̄m Iesum Chri-
stum filium tuū, Qui tecū viuit & re-
gnat

gnat in unitate spiri. **R.** Amen. **Oremus.** **Exorcismus salis.**
Exorcizo te creatura salis in noie dei pa-
 tris omnipotētis, et i charitatē dñi nři Jesu xpi, et i virtute spūs scđ. Exor-
 cizo te p deū + vniū: p deū + verū: p deū + scđ: q te ad tu-
 telā humani gñis pcreauit, et pplo veniēte ad credulitatem p
 seruos suos psecrari pcepit. Proinde rogānus te dñe deus
 nři, vt hęc creatura salis i noie scđe trinitatis efficiat salutare sa-
 cramentū ad elūgandū inimicū qđ tu dñe sanctificando san-
 cti + fices: et bñdicendo bñ + dicas: vt fiat oibus accipiētib⁹
 pfecta medicina, pmanens in viscerib⁹ eorū: in noie dñi nři Je-
 su xpi: qui venturus est iudicare viuos et mortuos, et seculū p
 ignem. **R.** Amen. **Postea tolle salē digito cum tua salua: et
 pone in ore infantule, et dic.** **R.** amula dei. **A.** accipe sal sapiē-
 q propitiatio sit tibi in vitā ęternam. Amen. **Oremus.** **Oratio.**

Ocus patrū nřoz, vniuersę pditor veritatis, te supplices
 exoramus, vt hęc famulā tuā respicere digneris propi-
 tius: et hoc primū pabulū salis gustantē, non diutius esurire p-
 mittas: quo minus cibo repleatur celesti: quatenus sit deo sem-
 per spū seruēs, spe gaudēs, tua semp noi seruēs: pduc eas dñe
 ad nouę regeneratiōis lauacrū: vt cuz fidelibus tuis pmissio-
 nis tuarū ęterna p̄mia psequi mereat. Per xpm dñm nřs. **R.**
 Amē. **Interrogat sacerdos nomē infantule: et dicit.** **R.** amula
 dei. **A.** ingredere in tēplū dei viui: vt hęc partes in prima re-
 surrectione cuz scis et electis dei. **Et dato capite stole parrinō,
 introducat eā in ecclesiā, dicens hęc orōnē.** **Oremus.** **Oratio.**

Preces nřas, q sumus dñe, clementer exaudi: et hęc electā
 tuā cru + cis dñice, cuius eā impressione signa + mus,
 virtute custodi: vt agnitiōis tuę rudimēta seruando, p custo-
 diaz mādatoꝝ tuoz ad regeneratiōis gloriā puenire mereat.
 Per eum. **Chz dñm p̄m.** **R.** Amen. **Quinta oratione ponatur
 in articulo in pamento ecclesie, et dicatur.** **Oremus.** **Oratio.**

Ocus qui humani generis ita es conditor, vt sis et refor-
 mator: propitiare famulę tuę. **A.** adoptiue p grāz tuas
 et noui testamēti sobolē nouę proli ascribe: vt filij pmissiōis,
 qđ nō potuerūt assequi p naturā, gaudeāt, se accepisse p grāz, p
 spz dñm. **R.** Amen. **Ita ita hntis parrinū vel matrinū tenes
 infantulā scđe genitrix: et dicat sacerdos.** **Ora electę: flecte ge-
 nua:**

Ordo ad baptizandam puellam

nua: dic Pater noster: Leua: et comple orationem tuam: et signa illam: et accede ad benedictionem. **Et primus dicit totum Pater n. et signat puellam signo cru. et sic: et sacerdos dicit orationem. Oratio.**

O Deus celi: deus terre: deus angelorum: deus archangelorum: deus prophetarum: deus apolorum: deus martirum: deus confessorum: deus virginum: deus omnium bonorum uiuentium: deus, cui omnis lingua confitetur, et omne genu flectit celestium, terrestrium, et infernorum: te iuoco domine, ut hanc famulam tuam et custodire digneris et perducere ad gratiam baptismatis: per christum deo. no. **R. Amen. Sequitur exorcismus.**

Affigo maledicte diabole recognosce suam tuam: et da honorem Deo uiuo et uero: da honorem Jesu Christo filio eius, et Spiritui sancto paraclito: et recede ab hac famula dei: quia istam sibi Deus et dominus noster Iesus Christus ad suam sanctam gratiam et benedictionem, fontemque baptismatis dono celesti uocare dignatus est. Et hoc signum sancte cru. et sic, quod nos in fronte ei damus, tu maledicte diabole nunquam audeas violare: sed damnatus in eternum maneat ab eo repulsus: per eum qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos: et seculum per ignem. **R. Amen.**

Item dicit sacerdos. Ora electe: flecte genua: dic Pater n. Leua: comple orationem tuam: et signa illam: et accede ad benedictionem. **Patrimus dicit totum Pater n. et signat in infantula signo cru. et sic: et sacerdos dicit orationem. Oratio.**

O Deus Abraham: Deus Isaac: Deus Jacob: deus, qui tribus Israel de egyptiaca seruitute liberauisti: et per Moysen famulum tuum de custodia mandatorum tuorum in deserto monuisti: et Susanna de falso crimine liberauisti: te suppliciter deprecor domine: ut liberares hanc famulam tuam. et perducere eam digneris ad gratiam baptismi tui. **per christum dominum nostrum. R. Amen. Sequitur exorcismus.**

Affigo maledicte diabole recognosce suam tuam: et da honorem deo uiuo et uero: da honorem Jesu christo filio eius, et spiritui sancto paraclito: et recede ab hac famula dei: quia ista sibi deus et dominus noster Iesus christus ad suam sanctam gratiam et benedictionem, fontemque baptismatis dono celesti uocare dignatus est: Et hoc signum sancte cru. et sic: quod nos in fronte eius damus, tu maledicte diabole nunquam audeas violare: sed damnatus in eternum maneat ab eadem repulsus. **per eum qui uenturus est iudicare uiuos et mortuos et seculum per ignem. R. Amen.**

Sacerdos dicit tertio. Ora electe: flecte genua: dic Pater n. Leua:

Teua: cōple orōnē tuā: ⁊ signa illam: ⁊ accede ad bñdictionē.

Et patrinus dicit totū Pater noster. surgit: ⁊ signat infantulā signo cru. ✠ cis: ⁊ sacerdos sequitur exorcismū. Exorcismus.

Exorcizo te in nomine spūs per Patrē ⁊ filiū ⁊ spū sc̄m: vt creas ⁊ recedas ab hac famula dei. M. Ipse tibi imperat maledicte dānate: q̄ ce co nato oculos āperiat: ⁊ quadri dūm Lazarū de monumento suscitauit. Sequitur exorcismus.

Exorcizo te diabole: recognosce sniaz tuā: ⁊ da honorem Deo viuo ⁊ vero. da honorem Jesu Ch̄o filio eius, ⁊ spū sc̄o paraclito: ⁊ recede ab hoc famulo dei: q̄ istus deus, ⁊ dñs nr̄ Iesus Ch̄ristus ad suam sanctam gratiam ⁊ benedictionē, fontemq̄ baptisimatis dono sue gratie vocare dignatus est: Et hoc signū sc̄e cru ✠ cis, qd̄ nos in frōtē eius dam⁹, tu maledicte diabole nunq̄ audeas violare: sed dānat⁹ i eter- nū maneat, ⁊ ab eo repulsus. Per eū, q̄ venturus est iudicare viuos ⁊ mortuos, ⁊ seculū p̄ ignē. R. Amē. C. Incipit officiū abrenūciationis: ⁊ catechism⁹. C. Primo ponit presbyter manū sup̄ infantē: ⁊ dicit sequentem orōnē. Oremus. Oratio.

Aeternam ac mitissimā pietatez tuā deprecor dñe sancte, pater oipotēs, eterne Deū, lūminis auctor, ⁊ veritatis, super hunc famulū tuū M. vt digneris eū illuminare lumine intelligentie tue munda eum: ⁊ sanctificas da ei scientiam veram: vt dignus efficiatur, accedere ad gratiam baptisimi tui: teneat fidem firmam: spem certam, consiliū rectum, doctrinā sc̄tā: vt aptus sit ad p̄cipiendam grām tuā: Per eū, q̄ tecū ⁊ cū spū sc̄o viuit ⁊ regnat i secula seculor. R. Amē. **Duo facta, q̄ tenet infantē dicat eū sacerdote symbolū ap̄torū, ⁊ p̄ nr̄.**

Qredo in deū patrem oipotētem: creatorem celi ⁊ ter- re. ⁊ in Iesum Ch̄z filium eius vnicū, dñm nostrū.

Qui cōceptus est de spiritu sancto: natus ex Maria virgine.

Passus sub pōtio Pilato, crucifixus, mortuus, ⁊ sepult⁹.

Descendit ad inferos: tertia die resurrexit a mortuis. Ascendit ad celos: sedet ad dexteram dei patris oipotētis.

Inde venturus est iudicare viuos ⁊ mortuos.

Qredo in spū sc̄m: ⁊ sanctā ecclesiam catholicā, s̄ anctorū cōionem. R. emissio- nē peccatorū.

Qarnis resurrexiōnis. Vitāz eternā. Amē.

Pater noster. **Deinde sequitur exorcismus.**

Acc

Ordo ad baptizandum puellam

DEc te lateat satana imminere tibi penas, imminere tibi die iudicii, dieq; supplicij sempiterni, die q; v̄turus est, velut clibanus ardens: in quo tibi atq; vniuersis angelis tuis eternis sup̄ueniet iustitias. Proinde dānate atq; dānāde da honorē Deo viuo & vero: da honorē Jesu xp̄o filio eius, & sp̄i sc̄to. In cuius noīe atq; virtute ego p̄cipio tibi q̄cūq; es sp̄s immunde, vt creas & recedas ab hac famula dei: q̄ hodie ve & v̄s n̄r̄ Iesus xp̄s ad suā sanctā gr̄ā & bened̄ctionē, fontēq; baptismalis dono sue gr̄e vocare dignatus est: vt fiat eius templum p̄ aquas regenerationis in remissionem oīum peccatorum. In nomine eiusdē d̄ni n̄r̄ Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos & mortuos & seculum per ignē. **R. Amen. Deinde**

linā oris sui sacerdos tangat nares & aures infantule: & dicat:

Appheta, q̄ est adaperire nares & aures in odorē suauitatis. **R̄. Videat q̄ tenet infantulā. Eppheta. Et sacerdos. In odorē suauitatis. R̄. Videat q̄ tenet infantulā. Eppheta. Et sacerdos. Tu autē effugare diabolū: appropiabit enī iudiciū dei. R̄. Videat qui tenet infantulam. Eppheta. Postea interroget sacerdos nomen infantule: & dicat. Famula dei. **R. Abrenuncias satanē? Respondet. Abrenuncio. Et sacerdos. Et omnibus operibus eius? Respondet. Abrenuncio. Et sacerdos. Et omnibus pompis eius? Respondet. Abrenuncio. Deinde sacerdos linat infantulam de oleo sancto interpectus & scapulas cum pellice in modum crucis: & dicat.****

Ego te lino oleo salutis interpectus & inter scapulas, in nomine d̄ni nostri Iesu Christi, ī vitā eternā. Pax tibi. **R. Et cum spiritu tuo. Et sacerdos. Recede immunde spiritus: & da locum spiritui sancto. Et sacerdos tenens manum super caput infantule dicit sequentem orationem. Oremus. Oratio.**

Amulam tuā, q̄ sumus d̄ne, ad tui baptismi gr̄ā recurrentes respicere, & conseruare in tuo noīe digneris: & quicquid in ea per originalis peccati transgressionē penę obnoxium diabolus detinebat, sacri fontis indulgentiā resoluatur; veteris hōis exuias deponat, & nouę vitę inducta amictus resurgat: omnia nequissimi sp̄s ab ea venena depelle: & salutare baptismi gratiā adimpleat: vt in tui muneris perceptione in eterna vita valeat exultare. **Per Christum d̄m nostrum.**

His peractis procedant ad fontes. Sequitur benedictio fontis, si fons non est benedictus: et fiat litania, et benedicite fontis, ut supra fol. 21. Si vero fons est benedictus, presbyter pretermittis litanias et benedictione fontis, interroget nomen infantule, et dicat. **R.** Credis in deum patrem omnipotentem creatorem celi et terre? **Respondet.** Credo. **Sacerdos.** Credis et in Iesum Christum filium eius unicum, dominum nostrum, natum et passum? **R.** Credo.

Sacerdos interrogat. Credis et in Spiritum sanctum: sanctam ecclesiam catholicam sanctorum communione: remissionem peccatorum: carnis resurrectionem, et vitam eternam? **Respondet.** Credo.

Interrogat sacerdos nomen infantule, et dicit. **R.** Ramula dei. **R.** Vis baptizari? **Respondet.** Volo. **Tunc baptizat eam sacerdos in nomine sancte Trinitatis sub trina immersione: vel infundit aquam super caput eius secundum morem patrie, vel loci dicens.** Ego te baptizo in nomine patris, et filii, et spiritus sancti. Amen. **Postea facit sacerdos cruce[m] in capite eius in vertice de sacro chrismate cum pollice, et dicit hanc orationem.** Oremus.

Omnipotens, pater domini nostri Iesu Christi: qui te regeneravit ex aqua et Spiritu sancto: quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum: ipse te lineat chrismate salutis in vitam eternam. Pax tibi. **R.** Et cum spiritu tuo. **Postea sacerdos ponat linteamen super caput infantis, et dicat.**

R. Accipe vestem candidam et immaculatam, quam perferas sine macula ante tribunal domini nostri Iesu Christi: ut habeas vitam eternam in secula seculorum. **R.** Amen. **Postea tradat candelam accensam in manu puellae vel patris, dicens. R.**

Accipe lapidem irreprehensibilem: custodi baptismum tuum: et cum veneris ad nuptias, possis eis occurrere una cum omnibus sanctis suis in aula celesti: ut habeas vitam eternam: et vivas in secula seculorum. **R.** Amen. **Deinde dicit evangelium sancti Joannis.**

In principio erat fol. 89. **Postea dicat sacerdos.** Glade in pace. **C** forma baptizandi puerum vel puellam, de cuius morte dubitatur ad succurrendum. **Cap. 12.**

Infans grauter infirmatur: ita quod de eius morte dubitatur: non fiat totus ordo predictus: sed cum primum fuerit ad portam ecclesie sacerdos sufficit in modicum crucis, et dicat.

D **I**m-

